

Broj: 03-02-430/23-1951/2

Podgorica, 15.03.2023. godine

MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA
-n/r ministarke, gospođe Ane Novaković Đurović-

Poštovana gospođo Novaković Đurović,

Povodom *Predloga odluke o izmjenama i dopunama Odluke o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara nacionalnih parkova*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Uvidom u dostavljeni tekst Predloga odluke, utvrđeno je da nije dostavljena procjena fiskalnog uticaja navedenog Predloga odluke, te je istu potrebno dostaviti, kako bi se Ministarstvo finansija izjasnilo sa aspekta budžeta.

Takođe, uvidom u tekst Predloga odluke i Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, ukazujemo na sljedeće:

Predlogom odluke predviđa se povećanje cijena i uvođenje novih naknada u odnosu na važeća rješenja. Povećanje cijene izraženo je u dijelu naknade za "NP Skadarsko jezero", pri čemu je naknada uvećana sa 4€ na 5€ po osobi na dan ili jedno krstarenje. Mijenja se visina naknade za ulaznicu "NP Durmitor" sa 3€ na 5€ po osobi na dan. Promijenjena je visina naknade za vožnju čamcem od splavišta do Radovan luke, po osobi, po spustu, sa 85€ na 90€. Dodaje se visina naknade za nove turističke proizvode, kao što su: Panoramska kružna tura turističkim vozom centar Žabljak-Savin kuk, po osobi, po vožnji u iznosu od 3€; organizovana tura Durmitorski prsten turističkim kombijem, po osobi, po vožnji u iznosu od 20€ i organizovana tura Durmitorski prsten džipom, po osobi, po vožnji u iznosu od 30€. U članu 3, u podnaslovu "NP Biogradska gora", mijenja se visina naknade za ulaznicu sa 3€ na 4€ po osobi na dan. Takođe u članu 3 u podnaslovu "NP Lovćen", mijenja se visina naknade za ulaznicu sa 2€ na 3€ po osobi na dan. Dodaje se visina naknade za novi turistički proizvod, Panoramska kružna tura turističkim vozom Ivanova korita-Vidikovac Kuk, po osobi, po vožnji u iznosu od 3€.

U članu 4, u podnaslovu "naknada za ugostiteljske, prodajne, smještajne i infrastrukturne objekte", mijenja se cijena za telekomunikacioni sistem sa jednom baznom stanicom sa 750€ na 1.000€ po objektu godišnje, zbog vrednosnog usklađivanja.

U članu 5, u podnaslovu "Naknada za postavljanje privremeneih objekata na području nacionalnog parka za obavljanje turističke, ugostiteljske i prodajne djelatnosti", za objekte kvadrature preko 30m², mijenja se visina naknade sa 12€ na 13€ po m². Dodaje se naknada za korišćenje zemljišta za kampove na privatnoj svojini u iznosu od 0,50€ po m².

U članu 6, naknada za korišćenje uređenih kamp prostora mijenja se sa 10€ na dan na 20€ na dan. Mijenja se iznos naknade za parking na prostoru nacionalnih parkova, kao i obračunski period za koji se naknada naplaćuje umjesto dnevne naknade, naknada će se naplaćivati po 1h i to za: motocikle 0,5€, putničko vozilo 1€, terensko vozilo 2€, putnički kombi 3€ i autobus u visini od 5€.

Dodaje se i visina naknade za novi turistički proizvod, Vožnja turističkim vozom, po osobi, po vožnji u iznosu od 3 eura. Turistički vozovi su u vlasništvu JP NPCG, te je neophodno formirati visinu naknade i uvrstiti ih u turističku ponudu, što je preduslov za definisanje rute kojom bi se turistički voz kretao.

Kako je navedeno u obraćanju Ministarstvu finansija, zbog niskih naknada u prethodnim godinama, JP NPCG je ostvarivalo prihode koji nisu dovoljni za neophodna infrastrukturna ulaganja. Naime, od ukupnog iznosa ostvarenih prihoda na godišnjem nivou, 75% se koristilo za isplatu zarada zaposlenima koje su bile na najnižem nivou u javnom sektoru. U decembru 2022. godine, zarade su neznatno povećane u skladu sa Zakonom o zaradama u javnom sektoru, što predstavlja dodatno finansijsko opterećenje za budžet Preduzeća. Kako se navodi u obrazloženju Predloga odluke, zbog nedostatka finansijskih sredstava, realizacija programskih aktivnosti u prethodnoj godini ostvarena je na izuzetno niskom nivou.

U 2022. godini ostvareni su prihodi u iznosu od 3.429,167€, a predloženo povećanje naknada dovelo bi do uvećanja prihoda za 18%. Oko 60% planiranog uvećanja koristiće se za neophodna ulaganja u infrastrukturu (sanacija i rekonstrukcija parkinga, toaleta, mobilijara, info i naplatnih punktova, centara za posjetioce i dr.) koja će rezultirati boljom ponudom nacionalnih parkova, samim tim privući veći broj posjetilaca i generisati dodatne prihode u narednom periodu. Kako se navodi u obrazloženju dostavljenog predloga, ostatak planiranog uvećanja većim dijelom će se utrošiti na realizaciju planiranih programskih aktivnosti, a neznatno i za povećanje zarada u skladu sa novim kolektivnim ugovorom.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Aleksandar Damjanović

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
NAZIV PROPISA	Predlog Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara nacionalnih parkova
<p>1. Definisanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? 	
<ul style="list-style-type: none"> - Predlog Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara nacionalnih parkova, treba da riješi poboljšanje administrativne infrastrukture za naplatu prihoda nacionalnih parkova Crne Gore. Ovom odlukom je predložena naplata novih naknada koje nijesu do sada mogli biti naplaćivane jer nisu obuhvaćene važećom Odlukom i neznatno povećanje postojećih naknada. Prostori nacionalnih parkova čine 7,7% teritorije Crne Gore, koju karakteriše specifična prirodna i kulturna baština, zahvaljujući kojoj nacionalni parkovi imaju ne samo nacionalni već i međunarodni značaj. S obzirom da je ovo Javno preduzeće odgovorno za zaštitu i upravljanje, pripremu i implementaciju programa zaštite, kontrolu korišćenja prirodnih resursa, utvrđivanje unutrašnjih pravila i promociju, u skladu sa relevantnim zakonima i drugim propisima iz ove oblasti, neophodno je u određenim vremenskim intervalima usklađivati odluku kojom se uređuje visina i način plaćanja naknada u nacionalnim parkovima. - Uzrok problema ogleda se prvenstveno kroz nemogućnost naplate pojedinih naknada, zbog toga što nijesu obuhvaćene važećom Odlukom, shodno čemu su izvršene dopune iste. Takođe, u skladu sa potražnjom pojedinih usluga u nacionalnim parkovima, ukazala se potreba za korigovanjem visine naknade za godišnju ulaznicu za sve parkove, koja se naplaćuje na osnovu važeće Odluke. Sa druge strane, visina naknade za ulazak u nacionalne parkove se nije mijenjala prethodnih 10 godina, i utvrđena je na simboličnom nivou, te je zbog izvršenih ulaganja u zaštitu, razvoj i unapređenje ovog područja ali i onih koja je neophodno sprovesti u narednom periodu, potrebno povećati visinu ove naknade. Zbog trenutne situacije na međunarodnom nivou, koja je izazvana kako pandemijom u prethodnom periodu tako i krizom koju je izazvao rat u Ukrajini, došlo je do porasta inflacije koja negativno utiče na troškove na globalnom nivou, zbog čega je neophodno obezbjediti dodatna finansijska sredstva za upravljanje ovim područjem. Takođe je potrebno povećati visinu naknade za parking na lokacijama u nacionalnim parkovima koje su određene za tu namjenu, obzirom na je visina ove naknade po važećoj odluci na izuzetno niskom nivou. Visina naknade za vožnju čamcem od splavišta do Radovan luke, ranije je utvrđena nižem nivou od cijene koju naplaćuju privrednici koji se bave ovom djelatnošću, te bi naplatom ove naknade u tom iznosu 	

JPNPCG privrednicima bio nelojalan konkurent, što se na ovaj način želi izbjeći. JPNPCG je u prethodnom periodu radilo na razvijanju novih turističkih proizvoda, kao što je vožnja turističkim vozom, kao i organizovana tura „Durmitorski prsten“. Za navedene proizvode, nisu utvrđene naknade u važećoj odluci, te je iste potrebno definisati na odgovarajućem nivou.

- Posljedice problema su nepostojanje određenih naknada za korišćenje prostora Nacionalnih parkova, kao i naknade utvrđene na izuzetno niskom nivou što bi usled porasta inflacije, kao i troškova povećanja zarada usled usklađivanja Kolektivnog ugovora sa Zakonom o zaradama u javnom sektoru, dovelo do finansijske nestabilnosti JPNPCG u narednom periodu. Ostvarivanje prihoda po osnovu navedenih naknada doprinijeće finansijskoj stabilnosti i unapređenju realizacije Planova/ Programa razvoja Javnog preduzeća.
- Predložena odluka će izazvati minimalne finansijske izdatke pravnim i fizičkim licima, koji svoje prihode iz poslovanja ostvaruju na prostoru nacionalnih parkova. Novim naknadama u Predlogu odluke Javno preduzeće upravo želi naplatiti više prihoda, kako bi težilo manjoj zavisnosti od subvencija iz budžeta a više se oslanjalo na sopstvene prihode. Ako se uzmu u obzir naponi države i Javnog preduzeća u očuvanju, zaštiti, razvoju i promociji zaštićenih područja, neophodno je da se za korišćenje prostora u zoni nacionalnih parkova utvrdi određena naknada, do nivoa koji neće uticati na fizička i pravna lica.
- Javno preduzeće će sredstva ostvarena ovim putem koristiti za zaštitu, unapređenje i razvoj nacionalnih parkova, saglasno usvojenim planskim dokumentima. Ukoliko se ne bi utvrdile realne naknade za korišćenje resursa nacionalnih parkova bili bi oštećeni nacionalni parkovi, kroz smanjen kvalitet pružanja usluga i nemogućnost finansiranja zarada zaposlenih ali i strateških aktivnosti.

"Status quo" bi značio da visina prihoda na osnovu naplate naknada ostaje na istom nivou, odnosno nemogućnost ostvarivanja finansijske stabilnosti i dodatnih sredstva za realizovanje planova i programa upravljanja u ovim zaštićenim područjima.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Kroz donošenje predmetne odluke obezbijediće se prihodi koji će se koristiti za zaštitu, razvoj i unaprjeđenje nacionalnih parkova, realizaciju programskih aktivnosti Javnog preduzeća odnosno nacionalnih parkova, a samim tim unapređivanje i kvalitetnije sprovođenje planova i programa upravljanja nacionalnih parkova. Sa druge strane, smanjenjem cijene godišnje ulaznice za sve parkove, žele se podstaći, prvenstveno domaći turisti, da po povoljnijim uslovima posjećuju i borave na prostoru nacionalnih parkova Crne Gore.
- Pravni osnov za donošenje Predloga odluke o izmjenama i dopunama odluke o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara nacionalnih parkova, sadržan je u članu 60 stav 2 Zakona o zaštiti prirode, koji između ostalog propisuje da visinu, način obračuna i plaćanja naknade za korišćenje zaštićenog područja utvrđuje upravljač zaštićenog područja, uz prethodnu saglasnost Vlade.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)

- **Objasni preferiranu opciju?**

- Postizanje navedenih ciljeva moguće je izvršiti jedino kroz izmjene i dopune definisane predmetnom odlukom.
- Obaveza donošenja ovog opšteg akta proizilazi iz Zakona o zaštiti prirode i Zakona o nacionalnim parkovima i planskih dokumenata Javnog preduzeća za Nacionalne parkove Crne Gore.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

U nastavku tabelarni pregled izmijenjenih naknada koje su predložene Odlukom u odnosu na važeće naknade:

Namjena	Jedinica mjere	Obračunski period	Visina naknade po važećoj odluci (eur)	Povećanje/ smanjenje	Visina naknade po novoj odluci (eur)
ULAZNICA NP Skadarsko jezero <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce na Vranjini i Virpazaru i jedno krstarenje)</i>	po osobi	1 dan	4,00	1,00	5,00
IZNAJMLJIVANJE KAJAKA	Jednosjed/ dvosjed	1 dan	0,00	-	20,00
ULAZNICA NP Durmitor <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce na obali Cmog jezera i edukativne staze)</i>	po osobi	1 dan	3,00	2,00	5,00
VOŽNJA ČAMCEM OD SPLAVIŠTA DO RADOVAN LUKE <i>(u visini naknade uračunata ulaznica u NP Durmitor)</i>	po osobi	po spustu	85,00	5,00	90,00
ORGANIZOVANA TURA DURMITORSKI PRSTEN -kombi- <i>(u visini naknade uračunata ulaznica u NP Durmitor)</i>	po osobi	po vožnji	0,00	20,00	20,00
ORGANIZOVANA TURA DURMITORSKI PRSTEN -džip- <i>(u visini naknade uračunata ulaznica u NP Durmitor)</i>	po osobi	po vožnji	0,00	30,00	30,00
ULAZNICA NP Biogradska gora <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce i edukativne staze)</i>	po osobi	1 dan	3,00	1,00	4,00
ULAZNICA NP Lovćen <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce, edukativnih staza)</i>	po osobi	1 dan	2,00	1,00	3,00
ULAZNICA NP Prokletije <i>(uključujući posjetu Centru za posjetioce, edukativnih staza)</i>	po osobi	1 dan	1,00	2,00	3,00
Godišnja ulaznica za sve parkove	po osobi	godina	27,00	-13,50	13,50
Vožnja turističkim vozom	po osobi	po vožnji	0,00	3,00	3,00
NAKNADE ZA UGOSTITELJSKE, TURISTIČKE, PRODAJNE,					

INFRASTRUKTURNE OBJEKTE I DR					
Telekomunikacioni sistemi sa jednom baznom stanicom	po objektu	godina	750,00	250,00	1.000,00
NAKNADA ZA POSTAVLJANJE PRIVREMENIH OBJEKATA NA PODRUČJU NACIONALNOG PARKA ZA OBAVLJANJE TURISTIČKE, UGOSTITELJSKE I PRODAJNE DJELATNOSTI					
Turistički, ugostiteljski, prodajni, uslužni objekti, objekti namjenjeni reklamiranju, oglašavanju i pružanju informacija, objekti namjenjeni za sport i rekreaciju, privremeni objekat namijenjen za komunalne usluge i infrastrukturu, privremeni objekat za pomorski i vodeni saobraćaj, privremeni objekti za organizaciju događaja, privremeni objekti za potrebe uređenih kupališta (otvoreni i zatvoreni objekti)	Prethodno do 5 m ² , sada do 30 m ²	godina	400,00	-	400,00
Turistički, ugostiteljski, prodajni, uslužni objekti, objekti namjenjeni reklamiranju, oglašavanju i pružanju informacija, objekti namjenjeni za sport i rekreaciju, privremeni objekat namijenjen za komunalne usluge i infrastrukturu, privremeni objekat za pomorski i vodeni saobraćaj, privremeni objekti za organizaciju događaja, privremeni objekti za potrebe uređenih kupališta (otvoreni i zatvoreni objekti)	(više od 30m ²) po m ²	godina	12,00	1,00	13,00
Korišćenje zemljišta za kampove na privatnoj svojini	m ²	godina	-	0,50	0,50
Korišćenje uređenih kamp prostora		1 dan	10,00	10,00	20,00
*Kamp prikolica Biogradsko jezero		1 dan	20,00	-20,00	-
PARKING					
* Motocikl		1 dan	0,50	-0,50	0,00
* Putničko vozilo		1 dan	2,00	-2,00	0,00
* Terensko vozilo		1 dan	3,00	-3,00	0,00
* Autobus		1 dan	5,00	-5,00	0,00
* Motocikl		1 h	0,00	0,50	0,50
* Putničko vozilo		1 h	0,00	1,00	1,00
* Terensko vozilo		1 h	0,00	2,00	2,00
* Putnički kombi		1 h	0,00	3,00	3,00
* Autobus		1 h	0,00	5,00	5,00

*U koloni „visina naknade po važećoj Odluci“ za nove naknade koje bi se uvele navedena je vrijednost 0.

- U Nacionalnim parkovima Crne Gore, cijena ulaznice za naknadu za korišćenje prirodnog dobra shodno zakonu o Nacionalnim parkovima predstavlja jednu od glavnih stavki za njihovo finansiranje.

- Napominjemo da u dijelu cijenovne politike za ulaz u Nacionalni park iste se nijesu mijenjale punih 10 godina, uzimajući u obzir da su se cijene u turizmu za različite usluge u Crnoj Gori značajno povećale- usluge ulaska na plaže i korišćenje plažnog mobilijara, hotelske usluge, usluge smještaja u javnom i privatnom sektoru.

- U poređnom analizom sa Nacionalnim parkovima i Parkovima prirode u zemljama našeg okruženja možemo slobodno konstatovati da su cijene ulaza u našim Nacionalnim parkovima među najnižim u regionu, u odnosu na parametre kao što su površina parkova, dio koji se koristi za turistički promet i usluge, kvalitet turističke infrastrukture i ponude isl. Ilustrativni primjeri su Nacionalni parkovi u Hrvatskoj gdje cijena ulaznice za pojedine Nacionalne parkove dostiže visinu od 40 eura (NP Kornati).

- Jedan od najrelevantnijih primjera, prema kojem smo se i lično uvjerali jeste cijena ulaznice u NP Mljet koja iznosi 18 eura a koji ima turistički nivo ponude kao nas NP Skadarsko jezero gdje je cijena ulaznice samo 4 eura, dok su ulaznice za NP Plitvice i NP Krka u sezoni i do 30 eura. Nacionalni park Durmitor koji, osim što je najposjećeniji i nalazi se pod UNESCO zaštitom, shodno anketama i ocjenama najprestižnijih međunarodnih časopisa koji se bave turizmom rangiran je među 10 najljepših Nacionalnih parkova na svijetu a cijena ulaznice iznosi svega 3 eura.

- U Odluci o visini i načinu obračuna i plaćanja naknada za korišćenje dobara nacionalnih parkova ("Sl. list CG", br. 52/2019), u članu 3 u podnaslovu „NACIONALNI PARK SKADARSKO JEZERO“, mijenja se visina naknade sa 4 eura na 5 eura po osobi na dan ili jedno krstarenje. U istom podnaslovu, člana 3 dodaje se naknada za iznajmljivanje kajaka na dan, po cijeni od 20 eura, s obzirom da je u važećoj Odluci definisana cijena za iznajmljivanje kajaka na 1h, javila se potreba za definisanjem visine naknade za iznajmljivanje kajaka na dan, koja će biti povoljnija od naplate postojeće naknade po satu za cjelodnevnu uslugu.

- U članu 3 u podnaslovu „NACIONALNI PARK DURMITOR“, mijenja se visina naknade za ulaznicu sa 3 eura na 5 eura po osobi na dan. Promijenjena je visina naknade za vožnju čamcem od splavišta do Radovan luke, po osobi, po spustu, sa 85 eura na 90 eura. Navedena izmjena je neophodna kako bi se izbjeglo stvaranje uslova za postojanje neobjavljene konkurencije s obzirom na činjenicu da lokalni privrednici navedenu uslugu naplaćuju u iznosu od 90 eura, koji je neznatno veći u odnosu na naknadu koja je ovom Odlukom predviđena.

- U članu 3 u podnaslovu „NACIONALNI PARK DURMITOR“, dodaje se visina naknade za nove turističke proizvode kao što su: Organizovana tura Durmitorski prsten turističkim kombijem, po osobi, po vožnji u iznosu od 20 eura i Organizovana tura Durmitorski prsten džipom, po osobi, po vožnji u iznosu od 30 eura.

- U članu 3 u podnaslovu „NACIONALNI PARK BIOGRADSKA GORA“, mijenja se visina naknade za ulaznicu sa 3 eura na 4 eura po osobi na dan.

- U članu 3 u podnaslovu „NACIONALNI PARK LOVČEN“, mijenja se visina naknade za ulaznicu sa 2 eura na 3 eura po osobi na dan.

- U članu 3, u podnaslovu „NACIONALNI PARK PROKLETIJE“, mijenja se visina naknade za ulaznicu u nacionalni park Prokletije koja se naplaćuje po osobi za 1 dan, sa 1,00 euro na 3,00 eura. Visina ove naknade utvrđena je u simboličnom iznosu i nije mijenjana od osnivanja nacionalnog parka Prokletije, te je potrebno istu povećati, uzimajući u obzir ulaganja u zaštitu, razvoj i unapređenje ovog područja u periodu od osnivanja.

- U članu 3 u podnaslovu „Ulaznica za sve parkove“, mijenja se visina naknade za godišnju ulaznicu za sve parkove sa 27 eura na 13,50 eura. Prema podacima iz prethodnih

godina domaći turisti ostvare oko 10% od ukupnog broja posjeta nacionalnim parkovima. Prema važećoj Odluci, cijena godišnje ulaznice iznosi 27,00€, dok bi sa predloženim popustom iznosila 13,50€ i podrazumijeva posjetu svim nacionalnim parkovima, uključujući i Botanički vrt Dulovine. U sezoni koja nas očekuje, imajući u vidu situaciju sa pandemijom virusa COVID 19, koja se negativno odrazila na posjetu stranih turista, smatramo da će se ovim popustom povećati procenat učešća domaćih turista u ukupnoj posjeti.

Prihod od ulaznica po godinama

2018.	1.366.334
2019.	1.771.685
2020.	138.543
2021.	1.136.512
2022.	1.400.830

Prema navedenim podacima, može se vidjeti da ostvareni prihodi po osnovu prodaje ulaznica iz godine u godinu rastu. Izuzetak je 2020. godina, u kojoj je prisutan značajan pad prihoda, kao posledica epidemije, a u kojoj su domaći posjetioци bili oslobođeni plaćanja naknade za ulazak u nacionalne parkove. Prihodi od prodaje jednodnevnih ulaznica u ukupnim приходima po osnovu svih prodatih ulaznica učestvuju sa čak 99% u odnosu na sve ostale vrste ulaznica. U toku 2019. godine, sistem naplate ulaznica je unaprijeđen uvođenjem softvera koji je omogućio precizne podatke o strukturi posjetilaca nacionalnih parkova pri čemu je evidentirano da strani turisti čine nešto više od 90% dok je domaćih posjetilaca manje od 10%. Godišnja ulaznica za sve parkove od 27 eura, uvedena je u avgustu 2019. godine zbog čega ista nije stavljena u prodaju, ali je u toku 2022. godine evidentirano veliko interesovanje za istu od strane domaćih posjetilaca zbog čega se smanjenjem visine ove naknade na 13,50 eura želi stimulisati kupovina iste, kako bi se procentualno učešće domaćih posjetilaca u ukupnom broju povećalo. U navedenom članu dodaje se i visina naknade za novi turistički proizvod, Vožnja turističkim vozom, po osobi, po vožnji u iznosu od 3 eura. Turistički vozovi su u vlasništvu JPNPCG, te je neophodno formirati visinu naknade i uvrstiti ih u turističku ponudu, što je preduslov za definisanje rute kojom bi se turistički voz kretao.

- U članu 4 važeće Odluke, u podnaslovu „Naknada za ugostiteljske, prodajne, smještajne i infrastrukturne objekte”, mijenja se cijena telekomunikacioni sistemi sa jednom baznom stanicom sa 750,00 eura na 1.000,00 eura po objektu godišnje, zbog vrednosnog usklađivanja.

- U članu 5 važeće Odluke, u podnaslovu “Naknada za postavljanje privremenih objekata na području nacionalnog parka za obavljanje turističke, ugostiteljske i prodajne djelatnosti” mijenja se opis vrste privremenih objekata shodno Pravilniku o bližim uslovima za postavljanje odnosno građenje privremenih objekata, uređaja i opreme i površina objekata te se definiše ista cijena za objekte do 30m², jer je za njihovo postavljanje odnosno građenje potrebno ispoštovati istu proceduru koja ne zahtijeva dobijanje saglasnosti od gradskog arhitekta odnosno izradu glavnog projekta. Za objekte kvadrature preko 30m², mijenja se visina naknade sa 12,00 eura na 13,00 eura po m², kako bi minimalna cijena bila usklađena sa cijenom za objekte kvadrature manje od 30m². Dodaje se naknada za korišćenje zemljišta za kampove na privatnoj svojini u iznosu od

0,50 eura po m², u skladu sa lokacijama koje su predviđene Programima objekata privremenog karaktera, dok se naknada za korišćenje zemljišta za kampove i sportske terene na državnoj svojini mijenja i glasi „naknada za korišćenje zemljišta za postavljanje kampova na državnoj svojini“, jer su sportski tereni predviđeni u stavu 1 i 2 ovog člana.

- U članu 6 važeće Odluke, zbog preciznijeg definisanja, naknada za korišćenje uređenih kamp prostora mijenja se sa 10 eura na dan na 20 eura na dan, a briše se naknada za kamp prikolicu Biogradsko jezero od 20 eura na dan. Mijenja se iznos naknade za parking na prostoru nacionalnih parkova, kao i obračunski period za koji se naknada naplaćuje umjesto dnevne naknade, naknada će se naplaćivati po 1h i to za: motocikle 0,5 eura, putničko vozilo 1 euro, terensko vozilo 2 eura, putnički kombi 3 eura i autobus u visini od 5 eura. S obzirom da su nacionalni parkovi zaštićena područja, izuzetnih prirodnih i kulturnih vrijednosti, potrebno je navedene naknade definisati na odgovarajućem nivou, uzimajući u obzir činjenicu da se na pojedinim lokalitetima u Crnoj Gori ove naknade naplaćuju u istom ili višem iznosu, dok naknade za korišćenje parkinga u nacionalnim parkovima u regionu, značajno prevazilaze navedene iznose.

- Visina predloženih naknada po pojedinim kategorijama neće izazvati bitnija opterećenja na poslovanje preduzetnika i pravnih lica jer smatramo da država i nacionalni parkovi ulažu sredstva u ova područja tako da se ta sredstva na neki način vraćaju u ova područja.

- Pozitivne posljedice ogledaće se u očuvanju prirodnih vrijednosti nacionalnih parkova, valorizaciji prostora na održiv način, kao i povećanju ukupne ponude Javnog preduzeća.

- Svi pozitivni efekti donošenja ove Odluke apsolutno opravdavaju troškove koji će se stvoriti jer se radi o djelatnosti koju je potrebno uskladiti sa novim djelatnostima i pružanjem usluga pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima.

Važno je naglasiti da se sprovođenjem ove Odluke doprinosi postizanju opšteg cilja većeg stepena održivog korišćenja dobara i pogodnosti koje nacionalni parkovi pružaju korisnicima.

Sredstva ostvarena korišćenjem dobara i vršenjem usluga ulagaće se isključivo u projekte unapređenja zaštite prostora parkova, rekonstrukcije postojećih objekata smještajno - ugostiteljskog karaktera, parkovske infrastrukture - informativnog, prezentacionog i edukativnog karaktera, održavanje i opremanje planinarskih, pješačkih, rekreativnih i biciklističkih staza, uređenje vidikovaca, opremanje parkovskim mobilijarom i sadržajima ambijentalne higijene, projektima u funkciji uređenja prostora i zaštite bogatstva flore i faune.

- Za primjenu predloženog dokumenta ne postoje biznis barijere. Dokument neće prouzrokovati dodatno opterećenje administracije.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;

- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Primjena ove Odluke ne iziskuje obezbjeđenje dodatnih sredstava iz Budžeta po ovom pitanju.
- Ne postoje međunarodne finansijske obaveze nastale po osnovu implementacije ove Odluke.
- Nije potrebno obezbjeđivati finansijska sredstva u budžetu za tekuću fiskalnu godinu po osnovu ovog akta kao ni planirati za narednu godinu.
- Odluka ne podrazumijeva donošenje pojedinačnih akata iz kojih će prosteći nove finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa ostvariće se direktan prihod Javnom preduzeću, koje u ime države upravlja nacionalnim parkovima, a indirektno i budžetu Crne Gore kroz poreze i ostale naknade koji su predviđeni od naplate preduzetnika, pravnih i fizičkih lica, kako na lokalnom tako i na državnom nivou.
- Metodologija za obračun cijena je stepen iskorišćavanja i opremljenosti prirodnih dobara, kao i dosadašnja iskustva i pozitivna praksa primijenjena u nacionalnim parkovima Crne Gore, analize interesovanja fizičkih lica, kao i analiza kretanja visine naknada u regionu i šire.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti.

- U izradi predloga Odluke nije korišćena eksterna ekspertiza i konsultacije.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Prepreka za implementaciju Odluke nema, ali svakako će biti izazova, imajući u vidu neophodnost jačanja infrastrukture na prostoru nacionalnih parkova.
- Javno preduzeće će pojačati kontrolu naplate naknada koje su obuhvaćene ovom Odlukom, kao i pravne mjere prinudne naplate korišćenja dobara nacionalnih parkova i pružanja usluga.
- Indikatori su svakako, ostvareni broj posjeta, broj novih preduzetnika i zadržavanje postojećih preduzetnika u nacionalnim parkovima. Takođe indikator će biti i ostvarenje planskih prihoda po osnovu naknada koje će biti naplaćene na osnovu predmetne Odluke o naknadama.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa nadležan je Direktor Javnog preduzeća, Upravni odbor Javnog preduzeća i Ministarstvo održivog razvoja i turizma.

Podgorica, 06.03.2023. godine

Ministarka ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
Ana Novaković Đurović